

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
liv@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 22.10.2020

HE 177/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle ajoneuvolaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle ajoneuvolaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) esittää valiokunnalle hallituksen esityksestä seuraavia huomioita ja esityksen lakiehdotuksen täsmentämiseksi.

1 Ehdotetun ajoneuvolain 3 §:n mukainen yleinen turvallisuusvaatimus

Ajoneuvolaki eroaa perinteisestä tuotelainsäädännöstä sikäli, että ajoneuvolaissa on säädetty velvollisuuksia sekä ajoneuvojen käyttäjille ja haltijoille että talouden toimijoille, jotka valmistavat, maahantuovat tai jakelevat lain soveltamisalaan kuuluvia ajoneuvoja, järjestelmiä, komponentteja, erillisiä teknisiä yksiköitä, osia tai varusteita, taikka toimivat näiden valmistajan edustajina. Kansalaisten ja yritysten kannalta olisi ensiarvoisen tärkeää, että he voisivat lainsäädännöstä varmistautua, mitkä velvoitteet heitä koskevat.

Ehdotetussa ajoneuvolaissa ei ole eroteltu talouden toimijoiden velvollisuuksia ajoneuvon käyttäjien velvollisuuksista. Lakiehdotuksen 1 luvussa on asetettu velvollisuuksia, joista toisista käy selkeästi ilmi taho, jota velvoite koskee, mutta erityisesti ehdotettu 3 §, yleiset turvallisuusvaatimukset, ei yksiselitteisesti ilmaise, koskeeko turvallisuusvaatimus vain sitä tahoja, joka käyttää ajoneuvoa tieliikenteessä, vai myös niitä tahoja, jotka myyvät, maahantuovat tai valmistavat asettavat ajoneuvoja tai niiden varusteita.

Lakiehdotuksen 3 § on muotoiltu samankaltaiseksi, kuin yleiset turvallisuusvaatimukset eräissä ainoastaan talouden toimijoita velvoittavissa tuotesäädöksissä, esimerkiksi lelujen turvallisuudesta annetun lain (1154/2011) 22 §. Lakiehdotuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa viitataan 3 §:n yleisen turvallisuusvaatimuksen vastaavan pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 4 §:ää. Nykyisen ajoneuvolain 4 §:n viimeisen muutoksen perusteluissa (HE 119/2014) viitataan

ajoneuvon valmistuksessa käytettäviin materiaaleihin ja materiaalien muokkaukseen, kun taas lakiehdotuksen 3 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa esimerkkeinä käytetään vain sellaisia turvallisuutta vaarantavia tekijöitä, lumen peittämiä ikkunoita ja liiallista kuormaamista, joihin tuotteen saataville asettanut talouden toimija ei pysty vaikuttamaan. Vaatimus ajoneuvon turvallisesta kuormaamisesta on kuitenkin jo säädetty tieliikennelain (729/2018) 6 §:ssä. Tukesin käsityksen mukaan tieliikennelain vaatimusta ei kuitenkaan ole tältä osin tarkoitettu siirrettäväksi uuteen ajoneuvolakiin.

2 Tukesin esitys

Oikeusvarmuus edellyttää, että oikeussäännökset ovat riittävän selkeitä ja yhdenmukaisesti sovellettavissa. Erityisesti vastuista ja velvollisuuksista on säädettävä selkeästi. Jotta oikeusvarmuus velvoitteen kohteesta toteutuisi myös ehdotetun ajoneuvolain 3 §:n osalta, Tukes esittää että lainkohtaa täsmennettäisiin siten, että selkeästi kävisi ilmi, mitkä tahot ovat velvollisia huolehtimaan siitä, että 3 §:ssä säädetyt turvallisuusvaatimukset täyttyvät. Koska lainkohta on muotoilultaan samankaltainen kuin talouden toimijoita velvoittavat yleiset turvallisuusvaatimukset eräissä muissa säädöksissä, lainkohta olisi tarpeen tarkentaa erityisesti, mikäli yleisen turvallisuusvaatimuksen ei ole tarkoitettu velvoittavan ajoneuvolain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden valmistajia, maahantuoja ja myyjä.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

